

KNJIGE

Potvrđen i proširen značaj

Potkraj prošle godine pojavilo se drugo dopunjeno i prošireno izdanje knjige prof. dr. Sanje Nikčević, prosvjetne trudbenice s osječkog sveučilišta. U Uvodu drugom izdanju autorica objašnjava kako je došlo do ove knjige: "... rukopis sam napisala jer više nisam mogla trpjeti da izlazim frustrirana iz kazališta, a da se svakog onog tko se usudi tu frustraciju izreći - javno izvrijeđa kao zaostalog desničara. Nemam ništa protiv da ljudi vole različite stvari, ali imam protiv kad me uvjeravaju da je samo jedno genijalno u kazalištu, makar sva publika pobjegla prije kraja predstave..."

Knjiga je tada, prije pet godina, dobila nagradu "Petar Brečić", a mediji su - uz rijetke iznimke, poput Školskih novina, u kojima je osvrta na knjigu izi ao pod naslovom *Knjiga prekretničkoga značaja*, jer ona doista to i jest - napali i nju i one koji su joj nagradu dali i sve koji su je hvalili...

U proširenom izdanju te knjige autorica je iznijela kakvi su odjeci te knjige bili u Hrvatskoj i u svijetu; neobično brojni i uglavnom iznimno pozitivni. Iznosi i to je dopunjeno to čime je knjiga proširena.

Rijetko je koja knjiga u novije vrijeme imala tako buran i toliko značajan odjek kao ova. Među inozemnim odjecima (uz one pozitivne autorica donosi i negativne, to je dobro, jer se tako mogu uspoređivati jedni i drugi tekstovi, a svjedoči i o autoričinu intelektualnom poštenju) bilježim ovaj naslov: "Sofija 2008.: Kongres svjetske udruge kazališnih kritičara ili pobuna protiv bezrazložna nasilja na scenama."

Pobunu kritičara (nipošto svih, ima i onih trendovskih, pomodnih, premladih, nekompetentnih, s nekim drugim interesima, a ne kazališnim i estetskim, itd.!) izazvalo je dvojako iskazivanje nasilja u kazalištu: ono doslovno, tjelesno ili seksualno, i drugo - još strašnije - nasilje nad umjetničkim djelima koja postaju najobičniji "predlozi", kao da su podložni u cipeli. Knjiga dr. Sanje Nikčević doista je pridonijela tome da su se pogledi na kazališnu kritiku značajno promijenili, da su se kazališni kritičari u donošenju svojih sudova osamostalili od nametnute estetike snobovskih, ali vladajućih lažnih umjetnika.

Što, dakle, donosi *Nova europska drama ili velika obmana*? Donosi poglavlje o odnosu pisca i redatelja, protjerivanje pisaca s pozornice te ponovno pokazivanje potrebe za njim, s brojnim primjerima. Drugo poglavlje upoznaje nas s britanskim trendom nasilja u kazalištu te treće kako je to postalo "nova europska drama". Četvrto poglavlje glasi *Značenje za europsko kazalište ili sve ima svoje posljedice*, a peto *Realizam ili redefinicija temeljnih ljudskih vrijednosti*. Šesto je *Kako odoljeti pritisku ili što je dobro u vlastitu dvoritu*, sada nadopunjeno epilogom iz 2009. - *Nova europska drama danas ili to je ostalo od trenda nakon pet godina*. Ostao je "nastavak borbe za piščev glas" i "sveopći vapaj za emocijom", među njima.

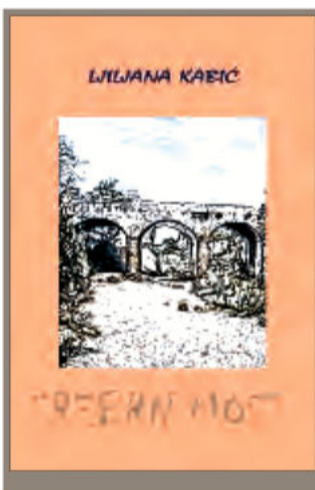
Doista - knjiga prekretničkog značaja!

Stijepo Mijović Kočan

Sanja Nikčević:
Nova europska drama ili velika obmana 2, o nametanju dramskog trenda u europskom kazalištu i neobičnoj sudbini teatrološke knjige
Leykam international
Zagreb, 2009.

Knjiga dr. Sanje Nikčević obračunava se s nametnutom estetikom snobovskih, ali vladajućih lažnih umjetnika u europskom kazalištu

Ljiljana Kabić,
Srebrn most, pjesme za djecu
Hrvatsko kulturno društvo Napredak
Split, 2010.

Umirovljena učiteljica mostovima riječi spaja dječji svijet sa svijetom odraslih

Riječi kao srebrn most

Na velikoj rijeci stoji srebrn most / Po njemu se šeta neki čudan gost... Dvostih iz pjesme *Čudan gost* nosi u sebi svu simboliku koju imaju riječi kao snažne poveznice između svjetova. Da su riječi toliko moćne da mogu povezati dva naizgled nespojiva svijeta, dječji svijet i svijet odraslih, dokazuju nam stihovi iz nove pjesničke zbirke splitske pjesnikinje i umirovljene učiteljice Ljiljane Kabić. Što je to ispunjavalo dječje snove nekada, a što ih ispunjava danas? Ima li neka nit koja povezuje sve dječje snove, bez obzira na to u kojem vremenu žive? Što mogu učiniti odrasli da ispune njihova maštanja, ali i da dječji život obogate pozitivnim vrijednostima? Odgovore na sva ta pitanja nudi pjesnikinja u ovoj zbirci.

Ciklus pjesama *Dječji smijeh i suze* sadrži stihove o djetinjstvu, o vremenu bezbrižnih dječjih maštanja, ali i strahova pred novim i nepoznatim. Žele biti shvaćeni i prihvaćeni jer: *odrasli se varaju, naše brige ne znaju...*

Živahni životinjski svijet dio je pjesničke zbirke koji se tematski naslanja na jednu od ranije objavljenih knjiga Ljiljane Kabić i pokazuje autoričinu sklonost basni kao književnoj vrsti. Tako i u pjesmama iz ovoga ciklusa nalazimo narativne elemente isprepletene s

lirskim doživljajem svijeta. Pjesnikinja zna koliko je snažna dječja potreba za novim spoznajama pa im nesebično nudi ono što će ih odgojno obogatiti: *Pogledajte ove naše / Izmorene grube ruke / A vi cvrčci jest' bi htjeli / I bez rada i bez muke. (Cvrčci i mravi)*

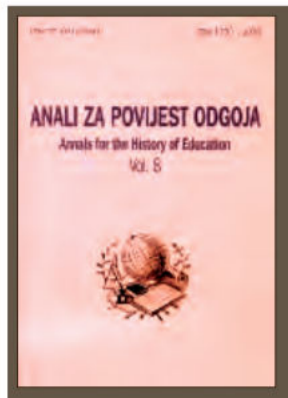
U ciklusu pjesama *Veličanstvo prirode* autorica nam nudi spoznaju da samo u suglasju čovjeka s prirodom pronalazimo sklad. Priroda nas (kao brižna majka) hrani, umiruje, tješi. Ponekad nam nudi i prijateljstvo: *Prijatelj joj mjesec sjajni / Posjeti je svake noći / Raduje se baka s njime / Od sutona do ponoći. (Baka i prijatelj Mjesec)*

Tematska raznolikost, ritmičnost stihova i snažna emocionalnost glavne su odlike poetskoga svijeta Ljiljane Kabić. Neki su njezini stihovi protkani narativnošću (*Marko i barka*), a neki imaju elemente zagonetke (*Nesta ni latalica*). Završni stihovi protkani su vjerskim motivima, kao dokaz da je najveća čarolija upravo ono što je nevidljivo i nedodirljivo.

Želim da mali čitatelji u ovim stihovima otkriju svu njihovu čaroliju i da onaj čudan gost s početka ovoga teksta donese u njihove snove "usred žarkog ljeta snijega pune grane".

Divna Šušić

ČASOPISI

Anali za povijest odgoja

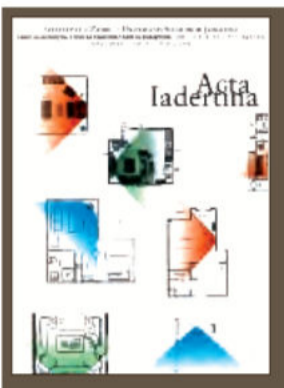
Godišnjak Hrvatskoga školskog muzeja, vol. 8.
Zagreb, 2009.

Uz 150. obljetnicu rođenja poznatoga američkoga filozofa, psihologa, pedagoga i socijalnoga reformatora Johna Deweya, Matko Previšić u opširnijem članku predstavlja pedagošku misao i praksu ovoga uz Jeana Piageta najpoznatijega zastupnika jedne nove (neklasične) reformne pedagogije na prijelomu 19. i 20. stoljeće. Neven Hrvatić u svome članku istražuje povijest odgoja i obrazovanja Roma u Hrvatskoj, a Mira Kolar piše o pokušaju osnivanja Oblasne gospodarske učiteljske škole u Križevcima 1928. godine i razlozima koji su doveli do gašenja i postojeće Učiteljske škole četiri godine kasnije. Vladimir Strugar donosi fragmente iz učiteljskoga rada Antuna Radića opisujući njegovo učiteljevanje od 1892. do 1919. godine u ondašnjim kraljevskim velikim gimnazijama u Osijeku, Požegi, Varaždinu i Zagrebu. Monika Govekar-Okoliš, s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, piše o nacionalnim pokretima među slovenskim srednjoškolicima u 2. polovici 19. stoljeća, dok Smiljana Zrilić, Katarina Ivon i Slavica Vrsaljko, sa Sveučilišta u Zadru, istražuju doprinos pedagoškoga časopisa *Zora* stručnom usavršavanju učitelja.

Valja podsjetiti da je *Zora* bila prvi pedagoški časopis u Dalmaciji čiji je izdavač bila Učiteljska škola u Arbanasima, a izlazila je od 1884. do 1889. godine. Ivo Perić piše pak o dalmatinskim pedagoškim listovima koji su izlazili u Šibeniku. Višnja Rajić bavi se razvojem privatnih škola u primarnom obrazovanju u Hrvatskoj dok Manon Giron iznosi kroniku Zabuvišta Družbe sv. Ćirila i Metoda u Lovranu koje je djelovalo od 1911. do 1920. godine. Koraljka Posavec donosi biografiju znanstvenoga istraživača i pedagoškoga pisca prof. dr. Ante Vukasovića, u povodu 80. obljetnice života i 60. obljetnice pedagoškoga djelovanja, a Mladen Tancer (Maribor) predstavlja pedagoški profil poznatoga slovenskoga pedagoga prof. dr. Franceta Strmčnika, također u povodu 80. obljetnice rođenja.

U rubrici *Muziji i muzejska pedagogija* Maja Šojat-Bikić bavi se problemom digitalizacije hrvatskih muzeja, a tu je i prilog austrijskoga muzealca Hartmuta Prascha *Muzej u okolini kao mjesto doživljaja*, a članak je zapravo njegovo predavanje održano u Hrvatskome

školskom muzeju 27. svibnja prošle godine. Natalija Mihelčić (Kočevje) piše o pedagoškim programima u Pokrajinskom muzeju Kočevje i na kraju Kristina Gverić predstavlja izložbenu i pedagošku djelatnost Hrvatskoga školskog muzeja u 2009. godini.

Acta Iadertina

Časopis Odjela za filozofiju, Odjela za pedagogiju i Odjela za sociologiju Sveučilišta u Zadru, vol. 6.
Zadar, 2009.

Časopis *Acta Iadertina*, zapravo godišnjak, u broju za prošlu 2009. godinu donosi nekoliko zanimljivih članaka s područja pedagogije, filozofije i sociologije. Ana Proroković, Zlatko Miliša i Antonio Knez u zajedničkom članku istražuju radne vrijednosti i zadovoljstvo poslom s obzirom na neka sociodemografska obilježja zaposlenika, kao što su, primjerice, spol, dob, stručna sprema, mjesečna primanja i radni staž. Analiza rezultata istraživanja je pokazala kako je u hijerarhiji radnih vrijednosti zaposlenih dominantnu važnost imaju materijalna kompenzacija i socijalna sigurnost.

Zora Zuckerman Itković i Daliborka Kolak u svome radu razmatraju osnovna obilježja veza na uz problematiku zlouporabe alkohola kod adolescenata koji pohađaju srednju strukovnu školu. Istraživanje je provedeno u Školskom centru za strukovna zanimanja grada Viteza, u Bosni i Hercegovini, na uzorku od 200 učenika, a dobiveni rezultati pokazuju izrazito zabrinjavajuću sliku konzumacije alkohola od strane učenika i učenika nama susjedne države. Rozana Petani i Jerka Mijić bave se percepcijom mladih glede poštivanja prava djeteta u obitelji, odnosno autori istražuju kako sami adolescenti procjenjuju poštivanje svojih prava u obitelji. Mirela Tolić u svome članku istražuje semiotiku medija s ciljem da pokaže kako su ta istraživanja nužna u razotkrivanju političke indoktrinacije i medijske manipulacije. Marija Buterin u svome članku istražuje koliko je razredno-nastavno ozračje važno za afirmaciju interkulturalizma.

Od ovoga broja časopis *Acta Iadertina* člankom (objavljenim dvojezično, na hrvatskom i engleskom) *Obrazovni diskurs dječje računalne kulture u kontekstu konstrukcije društvene zbilje* kojemu je autorica Erika Masiliauskienė sa Sveučilišta u Šiauliaiu (Litva), započimje i s međunarodnom suradnjom.

Priredio: I. Rodić